

SAK:n suuntaviivat sosiaaliturvan uudistamiselle

Sosiaaliturva kaipaa uudistamista. Koko nykyjärjestelmää ei kuitenkaan tarvitse romuttaa, sillä se on perustaltaan hyvä. Uudistuksen tärkeimpiä kysymyksiä on palveluiden ja toimeentuloturvan yhteyden parantaminen. Laadukkaan lopputuloksen varmistamiseksi uudistus kannattaa tehdä vaiheittain ja laajapohjaisella valmistelulla.

- 1. Ansio- ja syyperusteisuus on hyvä pohja uudistukselle. Ansioturva torjuu tehokkaasti köyhyyttä ja syyperusteisuus kannustaa järjestämään palveluita ja osallistumaan niihin.**
- 2. Palvelut pitää nivoa tiiviimmin osaksi sosiaaliturvan kokonaisuutta. Syrjäytymistä ehkäistään parhaiten palveluiden ja toimeentuloturvan yhteydellä.**
- 3. Riittävä perusturvan taso takaa säällisen toimeentulon kaikille ja ehkäisee köyhyyttä.**
- 4. Kannustinloukkuja suurempi ongelma ovat byrokratialoukut.**

Lisätietoja:

Sinikka Näätsaari
sinikka.naatsaari@sak.fi

Laadukas sosiaaliturva kannustaa työhön ja ehkäisee syrjäytymistä

Työttömyysturvaa on selkeytettävä – uudistuksessa kannattaa hyödyntää SAK:n Kannustavan työllistymisturvan ehdotuksia

- Työttömyysturvaan riittää kaksi etuutta: ansioturva ja perusturva.
- Karensseja on lievennettävä ja byrokratiaa karsittava.
- Työttömiä pitää kannustaa ja tukea palveluilla – pelkkä puhelinsoitto ei riitä.
- Soviteltu päiväraha on uudistettava helpottamaan lyhytaikaisen työn vastaanottamista.

Perhevapaita on joustavoitettava

- Perhevapaita on voitava käyttää esimerkiksi yksittäisinä päivinä, lyhyinä jaksoina tai osa-aikaisesti.
- Työskentely perhevapaan aikana ei saa lyhentää vapaan kokonaiskestoja.
- Isiä voidaan kannustaa perhevapaille lisäämällä isien käytettävissä olevia vapaita.
- Perhevapaja järjestelmän on kohdeltava erilaisia perheitä tasapuolisesti.

Työkykyyn on kiinnitettävä enemmän huomiota

- Osatyökykyisten työllistymistä voidaan parantaa mm. perustamalla alueellisia Työkykykeskuksia, joissa arvioidaan osatyökykyisten kuntoutus- ja palvelutarpeet.
- Työttömille on laadittava tarvittaessa kuntoutussuunnitelma osana työllistymissuunnitelmaa.
- Osasairauspäivärahalla olevien työhön paluuta voidaan tukea mm. pidentämällä osasairauspäivärahan enimmäisaikaa.

Asumistuki on tärkeä osa sosiaalipolitiikkaa – sen vaikutus vuokriin on tutkimusten mukaan pieni

- Riittävän tasoinen asumistuki mahdollistaa pienipalkkaisten työntekijöiden asumisen työpaikkojen lähellä kasvukeskuksissa.
- Asumismenojen huomioiminen auttaa kohdentamaan tuen eniten tarpeessa oleville.

Kannustinloukkuihin on etsittävä inhimillisiä ratkaisuja

- Työnteon kannustimien parantaminen ei saa olla keppihevonen sosiaaliturvan leikkauksille. Meillä ei ole varaa syventää köyhyyttä eikä heikentää turvan tasoa.
- Kannustimia voidaan parantaa lieventämällä sosiaaliturvan ja palkan yhteensovittamista.
- Byrokratialoukut ovat kannustinloukkuja suurempi ongelma. Niitä voidaan purkaa mm. tulorekisteriä hyödyntämällä.

Digistä apua sujuvaan asiointiin – tekoäly ohjaa hakijan oikean turvan piiriin

- Syyperusteinen laaja turvaverkko on ihmisen etu, mutta hakijan ei tarvitse tuntea turvan jokaista yksityiskohtaa. Tärkeintä on varmistaa, että kukaan ei tipahda turvaverkosta läpi.
- Palveluiden digitaalisuus ja henkilökohtainen asiointi täydentävät toisiaan.
- Tavoitteena pitää olla, että jatkossa tarpeelliset työsuhteen tiedot etuuden maksamiseksi saadaan tulorekisteristä.

Miksi luottamusyhteiskuntaa kannattaa vahvistaa?

Luottamusyhteiskunta perustuu yhdessä sopimiseen ja konsensuksen hakemiseen. Sopimalla saadaan kestäviä ja laajasti hyväksytyjä ratkaisuja. Palkansaajat ja työnantajat osallistuvat ansiosidonnaisen turvan rahoittamiseen. Siksi on perusteltua, että ansioihin perustuvaa sosiaaliturvaa kehitetään jatkossakin yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa.